

Järla skolas

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Likabehandlingsplan

läsåret 20/21

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKOLANS UPPDRAG	3
OM PLANEN	3
VÄRDEGRUND & VISION	4
ANSVARSFÖRDELNING	4
Rektor	
Lärare och annan skolpersonal	
Elever	
TRYGGHETSTEAM	6
TRYGGHETSÅD	6
ÖVRIGAS DELAKTIGHET	6
BEGREPPSDEFINITIONER	6
FRÄMJANDE OCH FÖREBYGGANDE ARBETE MOT KRÄNKNINGAR, DISKRIMINERING OCH TRAKASSERIER	7
ÅTGÄRDANDE ARBETE MOT KRÄNKNINGAR, DISKRIMINERING OCH TRAKASSERIER	9
Åtgärdstrappan; elev-elev	
Vuxna (medarbetare, vårdnadshavare) – elev	
RESULTAT AV TRYGGHETSENKÄTER LÄSÅRET 19/20	100
UTVÄRDERING AV TRYGGHETSARBETET 19/20	Fel! Bokmärket är inte definierat.2
Diskriminering & Likabehandling	
Utveckla rutiner och planer	
Se över Trygghetsteamets arbete	
Övrigt	
PLANERING OCH PRIORITERADE OMRÅDEN LÄSÅRET 19/20	144
Främjande/förebyggande-arbete diskriminering & likabehandling	
Åtgärdandearbete - kartläggning & hantering av konflikter och kränkning	
Organisation	
BILAGOR	156
Bilaga 1. Åtgärdstrappa vid kränkningar	
Bilaga 2: Trygghetsenkät HT	
Bilaga 2: Trygghetsenkät "Kränkning och mobbning" VT	

SKOLANS UPPDRAG

Skolan har ett uppdrag och ansvar att arbeta med **värdegrund**. Det betyder att skolan ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. De värden som skolan ska gestalta och förmedla är ”...Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor...” citat från Lgr11 (läroplanen).

...Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska präglade verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. Citat från Lgr11

Skolan ska alltså arbeta aktivt med åtgärder för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling - **för trygghet och likabehandling**.

Skolans värdegrundsuppdrag och likabehandlingsarbete regleras i skollagen och diskrimineringslagen. Arbetet styrs även av skolverket samt första kapitlet i läroplanen Lgr11.

OM PLANEN

Syftet med planen är att tydliggöra hur vi på Järla skola arbetar för att skapa trivsel och trygghet samt främjar likabehandling för alla elever på skolan. Planen beskriver också hur vi arbetar förebyggande och åtgärdande kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Planen baseras på skolans och elevernas behov. Järla Skola arbetar på flera sätt för att kartlägga och utvärdera trivsel, trygghet och förekomst av kränkningar, diskriminering och trakasserier.

- Varje hösttermin genomförs en övergripande trygghetsenkät för alla elever (se bilaga).
- Varje vårtermin genomförs en enkät för att kartlägga förekomst av kränkningar på skolan..
- Trygghetsfrågor lyfts kontinuerligt på klassråd, elevråd, trygghetsråd, trygghetsteam samt arbetslagsmöten. Här har vi möjlighet att fånga upp saker vi behöver arbeta vidare med.
- Andra observationer vi gör på skolan under läsåret.
- Synpunkter från vårdnadshavare

Planen gäller under ett helt läsår och revideras inför varje nytt läsår. Planen kan även vid behov revideras under läsårets gång.

Planen ska vara ett aktuellt och levande dokument och ett verktyg för personalen i det gemensamma trygghetsarbetet. All personal som arbetar på skolan har ett ansvar att känna till och följa planen. Planen förankras också hos alla elever samt vårdnadshavare varje läsår.

VÄRDEGRUND & VISION

Järla skolas värdegrund lutar sig mot Barnkonventionens artikel 2: *Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.* På Järla skola är alla unika och lika mycket värda. Skolan förbereder eleverna för framtiden genom att arbeta utifrån Järlas *tre alltid*

- **Barnet i fokus** - alla barn blir bekräftade och sedda varje dag, vi lyssnar på och tar tillvara barnens åsikter
- **Trygghet och lärande** - vi har struktur och rutiner som följs av alla, vårt förhållningssätt är att alla barn är allas ansvar
- **Ett positivt och professionellt bemötande** - vi hälsar på alla vi möter, barn som vuxna, och vi arbetar för att ge föräldrar relevant och tydlig information

Vi tar aktivt avstånd från och jobbar aktivt mot all form av kränkningar, diskriminering och trakasserier. Vi vill skapa en miljö där alla känner sig trygga, sedda och respekterade. En miljö som präglas av hänsyn och ömsesidig respekt. Ingen ska behöva utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i skolan. Som elev ska du alltid ha en vuxen att gå till och du ska bli lyssnad på.

ANSVARSFÖRDELNING

Rektor

Det är rektors ansvar att

- se till att all personal, elever och vårdnadshavare känner till att alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är förbjudna på skolan
- se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter, samt att motverka kränkande behandling och diskriminering eller trakasserier på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder
- en *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* upprättas och utvärderas årligen tillsammans med personal och elever

- om skolan får kännedom om att kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas
- ta beslut och ge trygghetsteamet uppdrag gällande kränkande behandling, diskriminering och trakasserier
- se till att skolpersonal har ett system för att dokumentera anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtagits
- kontakta andra myndigheter vid behov
- bemöta elever och kollegor på ett respektfullt sätt

Lärare och annan skolpersonal

Det är lärares och annan skolpersonals ansvar att

- följa skolans *Plan mot diskriminering och kränkande behandling*
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som hen förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling
- se till att åtgärder vidtas då kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering misstänks, anmäls eller upptäcks
- dokumentera misstänkt, anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtas
- bevaka att utredda fall av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering där den enskilda läraren är berörd följs upp
- bemöta elever och kollegor på ett respektfullt sätt

Elever

Det är alla elevers gemensamma ansvar att

- påtala kränkande behandling, trakasserier och diskriminering som förekommer på skolan
- bemöta elever och personal på ett respektfullt sätt

TRYGGHETSTEAM

På Järla skola finns ett *Trygghetsteam* som träffas regelbundet varje vecka. Teamet består av representanter från varje arbetslag årskurs F-6, fritids, skolledning samt elevhälsovården. Trygghetsteamets uppdrag är att planera och leda skolans trygghetsarbete samt att bistå i kränkningsärenden då det behövs. Trygghetsteamet ansvarar för att *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* hålls uppdaterad.

TRYGGHETSÅD

Enligt Barnkonventionens artikel 12 har *alla barn rätt att få uttrycka sin mening och p averka sitt liv*. På Järla Skola finns ett *Trygghetsr d* bestående av elever, en representant från varje klass  r 1-6. Trygghetsrådet träffas ca 4 ggr/termin och tar upp frågor och teman som rör trygghet och trivsel på skolan. Elevernas beskrivningar av hur de har det på skolan samt deras idéer till förbättringar tas tillvara som en mycket viktig del i att utveckla skolans trygghetsarbete. Genom att ha ett Trygghetsr d säkerställer vi ytterligare barnens rätt och möjlighet att få vara delaktiga i att utforma sin skolvardag. Trygghetsrådet genomför också "månadens trygghetslektion" i sina klasser (se nedan).

ÖVRIGAS DELAKTIGHET

Trygghetsteamet och Trygghetsrådet arbetar specifikt med uppdraget att leda skolans trygghetsarbete. Men för att kunna ha ett levande och framgångsrikt trygghetsarbete för hela skolan behövs allas deltagande. Vi har därför skapat en struktur där det som lyfts i trygghetsråd och trygghetsteam alltid n r och förankras hos övriga elever och personal på skolan. Detta för att säkerställa allas möjlighet till delaktighet, inflytande och ansvar..

Järla skola har olika forum där elever har möjlighet att framföra sina tankar och åsikter med möjlighet att påverka sin situation i skolan såsom elevråd, matråd, klassråd. Likaså lyfts trygghetsfrågor alltid i arbetslagen samt i olika sammanhang där personalen m ts och samarbetar.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling - likabehandlingsplan förankras varje läsår hos alla elever, all personal samt presenteras för v rtnadshavare.

BEGREPPSDEFINITIONER

Kränkande behandling avser handlingar som kränker en människas värdighet, men som inte har något samband med de sju diskrimineringsgrunderna (se nedan). Kränkningen kan utföras av en eller fler personer och riktas mot en eller flera. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras direkt mot personen eller via exempelvis telefon och internet. Kränkande behandling kan t ex uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiskt våld. Kränkningar kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen. De kan även vara systematiska och återkommande och benämns då som mobbning.

Mobbning innebär en upprepad negativ handling där någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada och obehag.

Trakasserier  r kränkande behandling som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna *kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder*.

Diskriminering innebär att någon missgynnas direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna *kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder*. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det huvudman eller personal som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad indirekt diskriminering. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigande.

FRÄMJANDE OCH FÖREBYGGANDE ARBETE MOT KRÄNKNINGAR, DISKRIMINERING OCH TRAKASSERIER

Det *främjande arbetet* syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde och ska bidra till en miljö där barn och elever känner sig trygga och kan utvecklas. Främjande arbete ska ske kontinuerligt i verksamheten och nå ut till alla elever på skolan. Vuxna på skolan ska ta hänsyn till främjande åtgärder i planeringen, utformandet och utvärderingen av lektioner och aktiviteter under hela dagen.

Det *förebyggande arbetet* handlar om att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling där sådana risker identifierats. Genom kartläggningar görs analyser om vilka åtgärder som skolan behöver ta för att avvärja all form av kränkande behandling. Såväl personal som elever involveras och arbetet ska ske från individnivå upp till organisationsnivå.

Järla skola arbetar främjande och förebyggande utifrån skolverkets uppdrag om värdegrundsarbete. Skolan har tagit fram ett material, *Trivas*, för att arbeta kontinuerligt i alla lågstadielklasser för att förebygga kränkning/mobbning. *Trivas*-materialet är baserat på *KiVa* som är ett evidensbaserat finskt antimobbingsprogram utvecklat av Åbo universitet.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/arbete-med-skolans-vardegrund>

<http://www.kivaprogram.net/sweden>

Vi har också skolgemensamma trygghetslektioner som genomförs av Trygghetsrådets representanter i samtliga klasser på skolan ca 1 gång/månad. *Månadens trygghetslektion* lyfter olika teman kopplade till trivsel, trygghet, diskriminering & likabehandling.

Utöver ovanstående sker främjande och förebyggande arbete på Järla skola på många sätt. Exempel på främjande/förebyggande arbete:

- Vi uppmuntrar alltid positivt, respektfullt och varmt beteende bland elever och personal på skolan

- Vi genomför skolgemensamma “happenings” och firande av traditioner/högtider för att främja en “vi-känsla” på skolan
- Vi genomför olika aktiviteter mellan och inom årskurserna för att bygga relationer och öka trygghet
- Arbetslagen arbetar kontinuerligt med gruppstärkande aktiviteter i klasserna. Trygghetsteamet bistår med material och stöd till arbetslagen
- Vi har fasta platser i klassrum och matsal. Vid grupparbeten gör läraren grupperna
- Vi arbetar aktivt för att få eleverna “nätsmarta”
- Vi genomför regelbundet “månadens trygghetslektion” med samtliga elever på skolan
- Personal finns alltid ute på skolgården i gula västar, enligt rastvärdsschema och rutiner
- All personal reagerar och ingriper omedelbart på upptäckt kränkning
- Vi använder modellen *minimedling* vid konflikter mellan elever
- Vi har kontinuerligt elevinflytande bland annat genom elevråd, matråd, trygghetsråd och klassråd
- Alla elever känner till skolans gemensamma trivselregler och skapar tillsammans klassregler
- Alla elever känner till rutiner för hantering av kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering utformad som en “åtgärdstrappa vid kränkning”
- Trygghetsteamet samarbetar med eleverna kring planering, genomförande och utveckling av skolans trygghetsarbete främst via elevernas trygghetsråd
- Elevhälsoteamet arbetar för en god elevhälsa och har representanter i Trygghetsteamet.
- Rastverksamheten arbetar för en aktiv och trygg rast för alla elever
- Arbetslagen har “trygghetsarbete” som en fast punkt på sina möten
- Vi gör regelbundna kartläggningar av trygghet och trivsel bland eleverna genom bl a elevenkäter och samtal mellan elever och personal
- Skolans “plan mot diskriminering och kränkande behandling - likabehandlingsplan” förankras bland elever, personal och vårdnadshavare varje läsår.

ÅTGÄRDANDE ARBETE MOT KRÄNKNINGAR, DISKRIMINERING OCH TRAKASSERIER

Åtgärdstrappan; elev-elev

1. Alla vuxna som upptäcker en kränkning skall genast ingripa. Då den akuta situationen med de inblandade åtgärdats, informeras elevernas mentor. Kränkningen anmäls till huvudman.
2. Mentor/lärare och den personal som upptäckt kränkningen talar med den som utsatts för kränkningen, för att klargöra vad som hänt och om det hänt tidigare. De vuxna förklarar för eleven att kränkningar ej får förekomma och att skolan vidtar åtgärder. Tid bestäms för uppföljning. Samtalet dokumenteras och vårdnadshavare kontaktas. Även samtal med VH dokumenteras.
3. Mentor/lärare och den personal som upptäckt händelsen, träffar den/de som utfört kränkningen. Om det är flera personer som deltagit talar de vuxna med dem en och en. Förklara att kränkningar inte accepteras och inte heller får förekomma enligt lag, och att de genast ska upphöra. En överenskommelse för hur detta ska gå till görs och tid bestäms för uppföljning. Samtalet dokumenteras och vårdnadshavare kontaktas. Även samtal med VH dokumenteras.
4. Uppföljningssamtal med inblandade. Om överenskommelse ej följts kontaktas vårdnadshavare ytterligare en gång av mentor och tid för möte med vårdnadshavare bestäms. Mentor beslutar om eleven ska närvara. En ny överenskommelse upprättas.
5. Om kränkningarna ändå inte upphör kontaktas rektor. Rektor bedömer om ärendet går vidare till trygghetsteamet eller om ärendet går vidare till en elevvårdskonferens. All dokumentation överlämnas till rektor och eventuellt till trygghetsteamet.
6. Personal från trygghetsteamet träffar de inblandade för samtal. Minst 2 ur trygghetsteamet närvarar vid samtalen. Samtalen dokumenteras. Utifrån samtal och händelse (t.ex. våld, utfrysning, ryktesspridning och nätmobbning) gör trygghetsteamet en bedömning av ärendet och hur det ska hanteras. Rektor informeras och tar del av dokumentationen
7. Trygghetsteamet kontakter inblandade vårdnadshavare och mentor för information om beslut och åtgärder. Samtalen dokumenteras.
8. Om kränkningarna fortfarande inte upphör går ärendet vidare till rektor och skolledning för vidare åtgärder.
9. Vid behov kontaktas berörda myndigheter (t.ex. socialtjänst, kommun och polis).

Vuxna (medarbetare, vårdnadshavare) – elev

1. Om någon vuxen kränker en elev så talar personalen enskilt med den berörda personen.
2. Skolledning informeras.

3. Skolledning har samtal med den vuxne. Händelsen dokumenteras.
4. Vid upprepade tillfällen kontaktas personalstrateg och ev. fackförbund. (Gäller medarbetare) Polisanmälan kan ske.

RESULTAT AV TRYGGHETSENKÄTER LÄSÅRET 19/20

Höstterminens enkät berör trygghet och trivsel i skolan. Resultaten har tagits upp och analyserats av arbetslagen samt med eleverna.

Återigen visar resultaten på hög trivsel och trygghet bland våra elever; de allra flesta elever upplever sig trygga på raster, har kamrater att vara med och upplever att vuxna finns där. De flesta elever upplever också att det är arbetsro i klassrummen.

De tre områden där vi ser något sämre resultat handlar liksom tidigare år om

- omklädningsrummen. Det handlar dels om den fysiska miljön med önskemål om duschdraperier och bättre städning, dels om hög ljudvolym och upplevelse av att känna sig utsatt (att visa sig naken, rädsla för taskiga kommentarer etc).
- vuxnas närvaro ute på skolgården. Eleverna önskar fler vuxna ute och att vuxna engagerar sig mer.
- bland de äldre eleverna viss rädsla för att våga prata i klassrummet

Vårterminens enkät hade temat "kränkningar och mobbning" och frågorna syftade till att få en bättre bild av i vilken utsträckning eleverna utsätts för kränkningar/mobbning, vilken sorts kränkning det handlar om och hur eleverna uppfattar att skolan hanterar detta. All personal har tagit del av resultaten och resultaten har lyfts i samtliga klasser:

Personalen upplever att de fått bättre koll på hur kränkningarna på skolan ser ut och hur eleverna uppfattar vår hantering av kränkningar.

Vissa klasser uttrycker att enkäten är ett bra underlag för diskussion i klassen om klassrumsklimat och hur vi är med varandra. De beskriver enkäten som en "ögonöppnare" för situationer som alla kanske inte är medvetna om sker på skolan. T ex att det finns klasskamrater som kan känna sig ensamma och utsatta på rasterna fast det kanske inte alltid märks. "Vad kan vi vara stolta över? Vad kan vi göra för att ALLA ska känna sig trygga?" är ett par av de frågor som lyfts.

Enkäten gav ett tillfälle att påminna eleverna om att alltid komma till en vuxen man litar på om en känner sig utsatt eller det är något i skolan som inte känns bra.

Såväl personal som elever uttrycker att vi behöver kolla av oftare och mer regelbundet hur elever mår. Förslag har kommit om att fråga en gång i månaden om trivsel och trygghet i enkätform så att information kommer fram.

För de yngsta eleverna var enkäten lite svår med alla begrepp, men lärarna ser en vinst i att tidigt börja samtala med elever om kränkningar. Det är t ex svårt att skilja på "retad", "kränkt" och "mobbad". Eleverna får genom enkäten en bättre förståelse för orden och använder dem

naturligt i samtal sinsemellan. Eleverna får en inblick i att många någon gång har blivit kränkt och förstår att vi alla måste hjälpas åt så att alla mår bra och trivs. Viktigt att vi hela tiden fortsätter prata om hur vi ska lyckas med detta och hur de kan agera om de själva eller något kompis blir utsatt för en kränkning.

Några klasser har lyft vikten av vuxennärvaro i korridorer och rastvärdar inomhus då många kränkningar sker där i vuxnas frånvaro t ex innan skolstart, innan och efter lektion och även på raster då en del elever uppehåller sig inomhus.

Några elever har diskuterat vikten av att prata om kränkningar på nätet och hur en är schysst på nätet. Lilla Aktuellt tar ofta upp dessa saker på bra sätt som man kan titta på och prata vidare om.

Flera elever uttrycker en önskan om att få jobba på mentorstiden om schysst kompis, prata om konsekvenskedjor så att alla förstår vad mobbning leder till.

Flera elever lyfter vikten av att vuxna är inkännande vid konflikthantering, "även de som utsätter mår inte bra, det är därför de utsätter andra" uttrycker några elever i årskurs 6.

UTVÄRDERING AV TRYGGHETSARBETET 19/20

Under året som gått har trygghetsteamet tillsammans med övrig personal samt elever arbetat med de fokusområden som står i likabehandlingsplanen:

Diskriminering & Likabehandling

Vi har fortsatt *månadens trygghetslektion* med samtliga elever på skolan. Detta läsår på temat "Skojbråk" baserat på materialet "Alla rätt". Arbetet har varit uppskattat av såväl elever som personal och begreppet "skojbråk" har fortsatt att användas ute på skolgården och i klassrummen. Vi ser en vinst med att ha ett gemensamt begrepp att använda i konkreta situationer där vi behöver gå in och bryta ett "skojbråk" som kan gå eller har gått fel. Vi kan även använda begreppet i främjande och förebyggande syfte i dialog med barnen i samtal om kompisrelationer och hur vi är/inte är mot varandra.

Under vårterminen genomförde vi som en fortsättning på temat "skojbråk" en trygghetsenkät för alla elever på temat kränkning (se bilaga).

Vi har tyvärr inte hunnit utveckla dokumentationen i planen så att den tydligare redogör för varje diskrimineringsgrund och hur skolan arbetar kring dessa. Detta arbete kvarstår till kommande läsår.

Under läsåret som gått har vi utvecklat en organiserad rastverksamheten. Vi har döpt om tidigare fotbollsplan till "lekplan" och erbjuder alla elever vuxenledda rastaktiviteter alla dagar i veckan. Rastboden har rustats upp, byggt ut och utökats med lekmaterial som eleverna kan

använda på raster. Såväl rastaktiviteter som rastboden är mycket uppskattade av eleverna och vi ser en ökad aktivitet och mer blandade kompiskonstellationer. Såväl elever som personal uppfattar att det blivit mindre konflikter/kränkningar, detta är något vi kommer följa och utvärdera framöver.

De elever som tidigare, och fortfarande, vill spela fotboll på raster har tyvärr inte upplevt förändringen lika positivt då de fått mindre tid för just fotbollsspel. Konflikter och kränkningar har varit vanligt förekommande vid fotbollsspelande tidigare, vilket var ett av skälen till att fotbollsplanen döptes om och nu används till flera olika aktiviteter. Vi har arbetat med Fairplay-fotboll för att skapa en trevligare fotboll. Detta arbete behöver utvecklas kommande läsår.

Utveckla rutiner och planer

Vi har inte skapat en elevversion av planen, vilket var vår intention. Däremot har vi skapat en digital presentation av planen som kan användas när planen förankras i klasserna. Vi kommer arbeta vidare med detta i syfte att göra planen enkel att förstå och mer användbar i det praktiska arbetet i elevernas vardag.

Trygghetsteamet har tagit fram förslag på en reviderad åtgärdstrappa vid konflikt och kränkning som bättre speglar hur vi arbetar med detta på skolan. Detta arbete fortsätter kommande läsår med målsättning att implementera den nya åtgärdstrappan under läsåret 20/21.

Se över Trygghetsteamets arbete

Under läsåret 19/20 har vi tagit fram en tydlig uppdragsbeskrivning för Trygghetsteamets arbete utifrån hur uppdraget sett ut hittills. Vi har diskuterat vilka behov som finns på skolan och hur vi som trygghetsteam kan arbeta bäst för att matcha behoven framöver. Text har vi pratat om vår roll vid kränkning/mobbningssituationer. Vi har också pratat om trygghetsteamets möjlighet att gå in och arbeta i klasser/grupper på förekommen anledning i utbildande och gruppstärkande/ trygghetsökande syfte. Kommande läsår kommer trygghetsteamet tillsammans med ledningen att samtala vidare om detta och besluta hur trygghetsteamet ska arbeta framöver.

Övrigt

Utöver de fokusområden vi redogjort för ovan har vi läsåret 19/20:

Omklädningsrummen - Duschdraperier får skolan ej sätta upp då lokalägaren förbjuder detta. Städningen lyfts regelbundet med städfirma. Vad gäller stämningen och ordningen i omklädningsrummet så lyfts detta löpande i klasserna. Vuxennärvaro prioriteras bland de yngre eleverna, detta har varit svårare att få till på mellanstadiet.

Matsalen - att skapa lugn och trygghet för alla i matsalen är en utmaning. Under läsåret 19/20 har vi ordnat med en mindre matsal där elever som har behov kan sitta. M a a Corona har lunchserveringen senare delen av vårterminen reglerats så att färre elever äter samtidigt (äter

på andra platser/tider om möjligt. Att skapa en lugn och trygg miljö i matsalen är något vi ständigt behöver arbeta med.

Spec.lyftet - Under läsåret 19/20 har skolan genomfört det sk "spec lyftet" där all personal regelbundet träffats hela läsåret för att utifrån givet material utveckla förhållningssätt och arbete med anpassningar för elever med särskilda behov men också för en anpassad lärmiljö som alla elever kan dra nytta av. Syftet är ökad jämlikhet minskad diskrimineringsrisk.

Frånvarohantering - Under läsåret 19/20 har vi arbetat med att ta fram en väl fungerande rutin för att ha koll på elevernas närvaro/frånvaro i syfte att tidigt fånga upp elever som riskerar att hamna i en problematisk frånvaro. Vi har även arbetat med att utveckla rutin och modell för kartläggning av elever med problematisk frånvaro. Vi vet att många elever med hög frånvaro kan uppleva otrygghet i skolan, antingen som ett skäl till frånvaron, eller som ett resultat av hög frånvaro. Därför tänker vi att detta är en viktig del i skolans trygghetsarbete.

Faddring - Trygghetsteamet har under läsåret 19/20 arbetat med att ta fram en struktur för faddring mellan årskurser. Redan detta år har vi tjuvstartat och årskurs 6 har faddrat F-klasselever genom att äta gemensam skollunch vid några tillfällen. Detta har varit mycket uppskattat av eleverna och vi ser att elever i de två årskurserna hälsar på varandra på skolgården och även leker tillsammans ibland.

Corona - Vårterminen präglades till stor del av Covid19 med anpassningar i verksamheten och vardagen. Rent konkret innebar det tyvärr att vissa planerade trygghetsaktiviteter ställdes in, t ex några trygghetsråd/månadens trygghetslektion samt den uppskattade årliga Olympiaden i juni, denna kommer sannolikt genomföras vid terminsstart i höst istället.

Trivas-lektioner - Trivas-lektionerna på lågstadiet är mycket uppskattade av eleverna. Det ser fortfarande lite olika ut mellan årskurserna hur dessa genomförs och vilka av personalen som är insatta i materialet. Vi vill försäkra oss om att alla elever får samma möjlighet att delta och att all personal är insatt, något vi kommer arbeta med kommande läsår.

Nätsmart - det tidigare samarbetet med Maria Dufva som föreläst för alla elever i årskurs tre har tyvärr avslutats. I brist på denna föreläsning och på förekommen anledning ombads skolkurator prata om nätet med årskurs 3. Detta genomfördes i slutet av vårterminen och uppskattades av såväl elever som lärare och kommer att fortsätta och eventuellt utökas kommande läsår. Då det blivit synligt under läsåret 19/20 att nuvarande nätsmart-arbete ser olika ut för eleverna på skolan, så har Trygghetsteamet påbörjat att se över en gemensam bas för "nätsmart"-lektioner med material och färdiga lektioner som lärarna kan genomföra med eleverna.

Samarbete - under året (främst under våren i samband med Covid19) har vikten av fungerande samsarbetskanaler och kontinuerlig dialog mellan personal på skolan kring trygghetsarbetet blivit tydlig. Vi har en grundstruktur där alla är delaktiga och behöver kommande läsår arbeta för att vårt samarbete/dialog fortgår och stärks.

PLANERING OCH PRIORITERADE OMRÅDEN LÄSÅRET 20/21

1. **Bråka Smartare** - skolgemensamt arbete under rubriken likabehandling och diskriminering som en fortsättning på temat "skojbråk"
2. **Fadderverksamhet** - fortsatt utveckling av fadderverksamhet mellan årskurser och stärkt samarbete inom årskurser
3. **Rastverksamhet** - fortsatt utveckling av rastverksamhet för samtliga årskurser
4. **Fortsatt arbete kring konflikt- och kränkingshantering** - uppdaterad åtgärdstrappa, minimedling, kränkingsenkät VT21
5. **Nätsmart** - ta fram skolgemensam plan
6. **Trivas** - göra trivaslektioner tillgängliga på samma sätt för alla elever och förankrad hos all personal på lågstadiet
7. **Utveckling av LBP** - inventera och revidera rubriken "Främjande/förebyggande", utveckla dokumentationen i planen så att den tydligare redogör för varje diskrimineringsgrund och hur skolan arbetar kring dessa.
8. **Stärkt samarbete** - stärka samarbetet mellan alla skolans delar vad gäller trygghet, trivsel och likabehandling. Säkra dialog och förankring kring aktuella arbetsområden.
9. **Trygghetsteamets uppdrag** - se över trygghetsteamets uppdrag och arbete för att på bästa sätt matcha skolans behov. Delaktighet vid kränkingshantering, möjlighet att gå in och arbeta i klasser/grupper på förekommen anledning mm

BILAGOR

Bilaga 1. Åtgärdstrappa vid kränkningar

ÅTGÄRDSTRAPPA Järla Skola

Berörda myndigheter kontaktas.

Ärendet vidare till rektor och skolledning för vidare åtgärder.

Trygghetsteamet kontaktar inblandade vårdnadshavare och mentor för information om beslut och åtgärder.

Personal från trygghetsteamet träffar de inblandade för samtal.

Rektor kontaktas som bedömer om ärendet går vidare till trygghetsteamet eller till elevvårdskonferens. All tidigare dokumentation överlämnas.

Enskilda uppföljningssamtal med inblandade. Om överenskommelse ej följts kontaktas vårdnadshavare för ett möte. Ny överenskommelse upprättas.

Mentor/lärare, tillsammans med den som upptäckt kränkningen, talar enskilt med alla inblandade. Samtliga vårdnadshavare kontaktas. Samtalen dokumenteras. Överenskommelse görs. Tid för uppföljning bestäms.

All personal som upptäcker en kränkning ska genast ingripa. Då den akuta situationen åtgärdats, informeras elevernas mentor.

Bilaga 2: Trygghetsenkät HT TRYGGHETSENKÄT HT 19

Det är viktigt för oss att veta hur du har det i skolan. Då kan vi tillsammans arbeta för att du ska trivas och vara trygg här. Därför är vi tacksamma om du vill svara på den här enkäten.

Kryssa i de alternativ som stämmer bäst in på dig och din situation. Om du vill kan du förtydliga ditt svar genom att skriva i kommentarsfältet efter varje fråga. Du får dock inte nämna några namn på vuxna eller barn då detta är en helt anonym enkät där ingen ska bli utlämnad.

Stort tack för att du tar dig tid att läsa igenom frågorna, fundera och svara så ärligt som möjligt!

Hälsningar Trygghetsteamet

Jag går i klass **Kön** Flicka Pojke Annat

1. Jag känner mig trygg till och från skolan

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

2. Jag trivs i skolan

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

3. Jag känner mig trygg i skolans korridorer

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

4. Jag känner mig trygg i idrottens omklädningsrum

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

5. Jag känner mig trygg på rasterna

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

6. Jag har någon att vara med på rasten

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

7. Det finns vuxna ute på rasterna som kan hjälpa mig

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

8. Jag känner mig trygg i klassrummet

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

9. Jag vågar säga vad jag tycker och tänker i klassrummet

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

10. Jag blir lyssnad på och respekterad av personalen på skolan

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

11. Jag blir lyssnad på och respekterad av mina klasskamrater

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

12. Jag äter i lugn och ro i matsalen

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

13. Jag använder sociala medier (t ex Tik Tok, Snapchat, Instagram)

Ja Nej

14. Jag blir bra behandlad på sociala medier

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Jag använder inte sociala medier

Kommentar

15. Jag vet hur man är en bra kompis på sociala medier för det har jag hört från...

mina lärare mina föräldrar kompisar annan; skriv vem... det har jag läst om
ingen har pratat med mig om det

Kommentar

Tack för dina svar!

Om du vill prata enskilt med någon vuxen om hur du har det på skolan kan du vända dig till din mentor eller någon annan lärare, skolkurator, skolsköterska eller någon annan vuxen du känner dig trygg med. Vi finns här för dig!

Bilaga 2: Trygghetsenkät "Kränkning och mobbning" VT

TRYGGHETSENKÄT trygghetsenkät Järla Skola VT20 (årskurs F-3)

Vårens trygghetsenkät har temat "**Kränkning o mobbning**". Vi är tacksamma för att du svarar på frågorna så att vi kan få bättre koll på hur läget är på skolan vad gäller kränkningar och mobbning. Utifrån svaren kan vi tillsammans arbeta så att det blir färre kränkningar på skolan!

Du får gärna kommentera under varje fråga, men kom ihåg att **inte lämna ut någon med namn!**

Om du önskar prata med någon om kränkningar/mobbning så vänd dig till någon av dina lärare, kurator, skolsköterska eller någon annan vuxen på skolan du känner förtroende för.

OBS! Alla svar är anonyma. Vi kan endast se vilken klass du går i.

TACK för din medverkan!

Jag går i klass

DEL 1

Kränkning är till exempel att någon pratar illa om dig eller säger taskiga saker om dig. Det kan också vara att någon knuffar dig, slår dig, sparkar dig eller att någon fryser ut dig eller hotar dig. Om man utsätts för många kränkningar under lång tid kallas det för mobbning.

När du svarar på frågorna nedan så ska du tänka på hur det varit under detta läsår, alltså i den årskurs du går i just nu.

1. Har du blivit kränkt på skolan?

Nej, jag har inte blivit kränkt

Ja, det har hänt någon gång

Ja, det händer mig ganska ofta

Ja, det händer nästan varje dag

Kommentar:

Om du svarat "nej" på frågan, gå vidare direkt till del 2 och fortsätt svara på frågorna därifrån.

2. Var har kränkningen hänt? (du kan kryssa i flera svar)

På lektioner

På skolgården. Skriv var:

I korridorer

I omklädningsrum

På nätet (mobil, dator)

Annan plats. Skriv var:

Kommentar:

3. På vilket sätt har du blivit kränkt? (du kan kryssa i fler svar)

Någon har kallat mig något elakt/sagt något taskigt

Någon har slagit/ sparkat/ knuffat/ tagit stryptag på mig

Någon har inte låtit mig vara med

Kommentar:

4. Vem har kränkt dig? (du kan kryssa i fler svar)

Kompis

Annan elev på skolan

Vuxen på skolan

Kommentar:

5. Vad gjorde de vuxna på skolan när du blev kränkt? (du kan kryssa i fler svar)

De vet inget om kränkningen och har inte gjort någonting

De vet om men har inte gjort någonting

De hjälpte till och sa ifrån

De tittade bort

De hade samtal med inblandade elever

De pratade med vårdnadshavare

De tog hjälp av andra vuxna

Annat. Skriv vad:

Kommentar:

DEL 2

På Järla Skola ska vi följa vår **åtgärdsstrappa vid kränkningar/mobbning**. Det betyder att alla vuxna ska agera direkt när de ser eller får höra om en kränkning. De ska stoppa kränkningen och göra vad de kan för att det inte ska hända igen.

6. Tycker du att man får bra hjälp på skolan om du eller en kompis blir kränkt?

Ja

Nej

Annat:

Kommentar:

7. Har du förslag på vad skolan kan göra för att bli bättre på att hjälpa till vid kränkningar/mobbning?

Nej

Ja! Skriv ditt förslag:

Kommentar:

Stort tack för att du svarat på enkäten!

Kom ihåg att alltid berätta för någon vuxen om du eller någon annan blir utsatt för kränkning/mobbning! Det är inte att skvallra, utan att hjälpa både den utsatte och den som utsätter! Tillsammans gör vi en tryggare skola!

TRYGGHETSENKÄT Järla Skola VT20 (årskurs 4-6)

Vårens trygghetsenkät har temat "**Kränkning o mobbning**". Vi är tacksamma för att du svarar på frågorna så att vi kan få bättre koll på hur läget är på skolan vad gäller kränkningar och mobbning. Utifrån svaren kan vi tillsammans arbeta så att det blir färre kränkningar på skolan!

Du får gärna kommentera under varje fråga, men kom ihåg att **inte lämna ut någon med namn!**

Om du önskar prata med någon om kränkningar/mobbning så vänd dig till någon av dina lärare, kurator, skolsköterska eller någon annan vuxen på skolan du känner förtroende för. OBS! Alla svar är anonyma. Vi kan endast se vilken klass du går i.

TACK för din medverkan!

Jag går i klass:

Kränkning är en handling som förolämpar en person och personens värdighet. Det kan t ex vara att någon pratar illa om dig, säger taskiga saker om dig och förlöjligar dig (verbal kränkning). Det kan också vara att någon knuffar dig, slår dig, sparkar dig (fysisk kränkning) eller att någon fryser ut dig eller hotar dig (psykisk kränkning). Upprepade kränkningar kallas för mobbning.

1. Har du blivit kränkt på skolan?

Nej, jag har inte blivit kränkt.

Ja, det har hänt någon enstaka gång

Ja, det händer mig ganska ofta

Ja, det händer mig nästan varje dag

Kommentar:

Om du svarat nej på första frågan så hoppa direkt till fråga nr 6.

2. Var har kränkningen skett? Du kan kryssa i flera alternativ

På lektioner

På raster

I korridorer

På nätet (sociala medier, mobil)

Nytt svarsalternativ

Omklädningsrum

Annan plats (ange var):

Kommentar:

3. Vilken typ av kränkning har du blivit utsatt för? Du kan kryssa i fler alternativ

Verbal kränkning; någon har kallat mig något elakt/ sagt något taskigt

Fysisk kränkning; någon har slagit/knuffat/sparkat/tagit stryptag på mig

Psykisk kränkning; någon har fryst ut mig och inte låtit mig vara med

Kommentar:

4. Vem är det som utsatt dig för kränkning (på skolan)? Du kan kryssa i fler alternativ

Klasskompis Annan elev på skolan Vuxen på skolan Elev från annan skola

Kommentar:

5. Vad gjorde de vuxna på skolan när du blev utsatt för kränkning? Du kan kryssa i fler alternativ

De vet inget om kränkningen och har inte gjort något

De vet om men har inte gjort något

De ingriper och säger ifrån

De tittar bort och gör ingenting

De har samtal med inblandade elever

De pratar med vårdnadshavare

De tar hjälp av andra vuxna, t ex:

Annat, skriv vad:

Kommentar:

På Järla Skola ska vi följa vår åtgärdsstrappa vid kränkningar/mobbning. Detta innebär att alla vuxna ska agera direkt när de ser eller får höra om en kränkning. Samtal ska ske med den som blivit utsatt och med de/den som utsätter och vårdnadshavare ska kontaktas. Därefter ska kränkningen följas upp genom att de vuxna stämmer av läget med inblandade elever ett tag efter att samtalen skett.

6. Vad uppfattar du att de vuxna gör när någon blir utsatt för kränkning på skolan? Du kan kryssa i fler alternativ

De vet inget om kränkningen och har inte gjort någonting

De vet om men gör inget

De ingriper och säger ifrån

De tittar bort och gör ingenting

De har samtal med inblandade elever

De pratar med vårdnadshavare

De tar hjälp av andra vuxna, t ex:

Annat (skriv vad):

Kommentar:

7. Tycker du att kränkningar/mobbning hanteras bra här på skolan?

Ja, det hanteras på ett sätt så det känns tryggt för mig

Nej, jag tycker inte det hanteras bra och jag känner mig otrygg

Annat (skriv kort):

Kommentar:

8. Har du förslag vad vi kan bli bättre på vad gäller att hantera kränkning och mobbning?

Nej, det har jag inte Ja! (skriv ditt förslag):

Kommentar:

Stort tack för att du svarat på enkäten!

Kom ihåg att alltid berätta för någon vuxen om du eller någon annan blir utsatt för kränkning/mobbning!

Det är inte att skvallra, utan att hjälpa både den utsatte och den som utsätter! Tillsammans gör vi en tryggare skola!